

Asia: VN/7850/2021

Kuluttajaluottojen tilapäisen hintasääntelyn toimivuus ja vaikutukset

Lausunnonantajan lausunto

Miten väliaikainen sääntely (suoramarkkinointikielto ja hintasääntely) on näkemyksenne mukaan toiminut? Onko sääntelyyn liittynyt erityisiä tulkintaongelmia? Onko sääntelyn noudattamisessa ilmennyt puutteita?

Sääntely on vaikuttanut hyvin pieneen osaan markkinaa. Kun korkokatto koskee kuluttajan tilille siirrettäviä lainoja, eli kulutusluottoja tai joustoluottoja, ja lainasopimus tehdään uuden korkokaton voimassaolon aikana, niin luotonantajat joutuvat keinotekoisesti eri asemiin.

Korkokatto ei koske luottokortteja tai hyödykesidonnaisia luottoja, joka vääristää markkinaa vielä lisää. Sääntelyn ulkopuolelle jäävät luottokorttien lisäksi esimerkiksi verkkokauppojen ja huonekaluliikkeiden tarjoamat osamaksusopimukset sekä autoluotot.

Minkälaisia vaikutuksia väliaikaisella sääntelyllä on näkemyksenne mukaan ollut? Onko sääntely esim. vaikeuttanut luotonsaantia, ja jos on, niin minkälaisilla asiakasryhmillä? Oletteko havainneet muutoksia luottomarkkinoilla (esim. uusia luottotuotteita)?

Luotonmyöntö on muuttunut siten, että pienemmän osan maksukykyisistä asiakkaista on enää mahdollista saada rahoitusta. Luottomarkkinat ovat muuttuneet myös siihen suntaan, että rahoitetaan pienyrittäjiä samoilla ehdoilla kuin aiemmin, ennen kaikki sääntelyjä, rahoitettiin yksityishenkilöitä. Toisin sanoen, mikäli yksityishenkilönä ei ole mahdollista saada rahoitusta, niin hänen on mahdollista hakea lainaa oman yrityksensä kautta henkilötakauksella. Tämä heikentää yksilön asemaa, koska yrityslainat eivät ole sääntelyn piirissä.

Olisiko tiukempaa sääntelyä näkemyksenne mukaan syytä jatkaa, ja jos olisi, missä muodossa ja miten pitkään?

Tiukempaa sääntelyä olisi syytä muuttaa siten, että toimijat olisivat huomattavasti enemmän sääntelyn alla sen sijaan, että luoton hintaa keinotekoisesti rajoitetaan.

Väliaikaisen sääntelyn jatkamista koskevassa hallituksen esityksessä (HE 234/2020 vp) on todettu, että pidemmällä aikavälillä tulisi selvittää tarpeita ja mahdollisuuksia tarkistaa hintasääntelyä pysyvämmiin. Erityistä huomiota tulisi tältä osin kiinnittää ennen 1.9.2019 tehtyihin jatkuvaa luottoa koskeviin

sopimuksiin, jotka jätettiin 1.9.2019 voimaan tulleen hintasääntelyn soveltamisalan ulkopuolelle niissäkin tapauksissa, joissa kuluttaja tekee uusia nostoja hintasääntelyn voimaantulon jälkeen. Myös eduskunta totesi esityksestä antamassaan vastauksessa: ”Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto arvioi huolellisesti kattavaan analyysiin ja kansainväliseen vertailuun pohjautuen, onko kuluttajaluottosääntelyä muutettava pysyvästi. Tässä arvioinnissa on erityisesti tarkasteltava tehokasta seuraamussääntelyä ja vanhojen, korkeakorkoisten luottojen saamista maltillisemman korkotason turvaavan sääntelyn piiriin.”

Mitä mieltä olette siitä, jos 20 %:n korkokatto ulotettaisiin pysyvästi koskemaan vanhoja jatkuvia luottoja (mukaan lukien hyödykesidonnaiset luotot)siltä osin kuin kyse on uusista nostoista?

Emme pidä järjestelyä toimivana, koska asiakkaalla on mahdollisuus uudelleenrahoittaa velkaansa pienemmällä korolla mikäli hän näkee sen tarpeellisenä. Moni luotonantaja on jälleenrahoittanut toimintaansa myymällä saatavansa kassavirrat, joten sääntely vaikuttaisi epäedullisesti luotonantajan toimintaympäristöön. Mikäli näin kuitenkin halutaan toimia, niin silloin sääntelyn tulisi koskea kaikkia ei-vakuudellisia luottoja mukaanlukien luottokortit ja hyödykesidonnaiset luotot.

von Schantz Joachim
Fixura Ab Oy